

- reps/nameri/vusa/wasemb/scitec/wassth/washes/wasohe.html>. – Загол. з екрану. – англ.
7. Studying in Switzerland – Swiss University System [Електронний ресурс]. – Режим доступу: травень 2005: <<http://www.swissuniversity.ch/study>>. – Загол. з екрану. – англ.
8. Short portrait of the SUC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 02.06.08: <<http://www.cus.ch/wEnglisch/portrait/index.php>>. – Загол. з екрану. – англ.

С.В. Сапожников

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У РУМУНСЬКОЇ РЕСПУБЛІЦІ

В статье рассматривается развитие системы высшего педагогического образования в Болгарии как страны-члена Черноморского экономического сотрудничества.

This article considers formation and development of the system of higher pedagogical education in romania as a member of Black sea economic cooperation.

Сучасний етап оновлення вітчизняної педагогічної освіти характеризується пошуками нових інноваційних підходів до проблеми формування особистості педагога. Одним із пріоритетних завдань української освіти постає вивчення зарубіжного досвіду, який може вказати провідні орієнтири формування висококваліфікованих фахівців.

У сучасній Румунії системи загальної і вищої освіти функціонують у відповідності з новітніми вимогами й особливою ситуацією перехідного етапу. Вищезазначений перехід задекларував шлях від центрального економічного регулювання до ринкової економіки і прийняття міжнародних принципів. Румунська освітня система надає освітні послуги молодді країни, але в той же час як суспільна підсистема безпосередньо (а іноді й опосередковано) впливає і на усі верстви населення країни. Відповідно до чинних документів румунська загальна освіта концентрується на розвитку і забезпеченні моральних та культурних цінностей людей й демократичного способу життя, і саме в той час прагне до поліпшення якості громадського життя і зв'язків між різними групами.

Усі фактори, які опосередковано й перманентно грають роль у модернізації загальної освіти, зацікавлені в забезпеченні якості й успішності загальної освіти та відповідності головним принципам інших європейських країн і суспільних вимог своєї країни. Румунська загальна освіта спрямована на відкритість і відповідність навчальним потенційним вимогам абітурієнтів з метою збереження здібностей конкурсу (P1gau/Orosz, 1997). Венгер Дьордь вважає, що одним із самих головних румунських реформаторських уявлень є розвиток

цілої системи загальної освіти. З цього погляду найбільш важливими уявленнями він вважає: [1, с. 83].

- перепідготовка викладачів;
- поліпшення якості роботи університетів, що готують викладачів.

До 1990-го року у рамках перепідготовки викладачів кожні 5 років викладачі брали участь у "курсах підвищення кваліфікації", організованих самими великими (5-6) університетами країни. Викладачі даних факультетів читали лекції і проводили семінарські заняття з дипломованими викладачами. На їх думку, ці курси – залишки від минулої централізованої системи, що характеризується рядом нефлексібельних правил і указів, які не відповідають вимогам викладачів. Після проходження цих курсів (по 5 років) здійснювалася підвищення зарплатні, але навіть і відмінники не одержували ніяких винагород.

Багато курсів були занадто загальними, уніфікованими, вони суперечили місцевим і регіональним вимогам, що сприяло виникненню протиріч у середині різних викладацьких груп. Шкільна система оцінювання успішності викликала реакцію протесту серед її учасників.

На початку 90-их років стала можливою участь у більш новій формі освіти. Вищезазначені курси працюють у 41 обласному центрі у "Будинках учителів" за визначеними, у першу чергу методологічними темами, де заняття проводять університетські викладачі і члени «шкільної контрольної комісії». Наприкінці цих курсів (тренувань) учасники складають екзамен з раніше обраної (факультативної) темі, яка потребує володіння досить великим обсягом знань. Після успішної здачі іспиту учасники отримують посвідчення про одержану компетенцію. Враховуючи попередній досвід можна стверджувати, що наведена програма є більш ефективною, чим попередня, яка побудована на формальних, структуральних основах.

З'явилися й успішні реформаторські тенденції у галузі викладання англійської мови як іноземної. Румунське Міністерство освіти разом з Радою Британських культурних Зв'язків (British Council) у 1991-ому році організувало навчальну програму для викладачів загальних та середніх шкіл з такими цілями:

- розроблення народної системи підготовки викладачів англійської мови;
- забезпечення викладачів пакетом викладання англійської мови (English Language Teaching), що містить у собі книги, касети та сучасні аудіо та - візуальні засоби навчання;
- формування народного навчального плану з англійської мови;
- організація весняних і літніх курсів, присвячених вивченню загальної методології та інших спеціальних питань;
- підготовка підручників і тестів для усіх типів шкіл. Це мотивує авторів підручників до більш тісного співробітництва;

- формування стандартів оцінювання для викладачів шкіл та вищих навчальних закладів.

Крім англійських курсів, американська інформаційна служба організувала інтенсивні літні курси з вивчення методів викладання англійської мови для румунських викладачів і вчителів.

Дослідження у сфері освіти спрямовані на загальні питання, з'явилися наміри поліпшити професійні якості викладачів. Почалася робота над проектом "Альтернативні стратегії педагогічної освіти", що містить планування нового розкладу вищої освіти, що спрямований на обґрунтування професії. Досліджуються питання:

- наукові точки зору у сфері педагогіки;
- опис і розвиток основних навичок;
- розвиток комунікативних здібностей і створення умов для успішної групової роботи.

Вищезазначене є альтернативним уявленням про румунську освіту і підготовку викладачів у майбутньому. Таке дослідження освіти, по своїй функції, концентрується на дії і розвитку, а саме для того, щоб зробити інституційну й адміністративну допомогу у подоланні існуючих умов, відкриваючи труднощі потрібних змін. Це може відкрити комунікативні канали на усіх рівнях системи, що може прокласти вільний шлях сучасної педагогічної думці і практичним намірам з метою допомоги реформуванню змісту і структури освіти.

Відновлення системи педагогічної освіти почнеться з глибини. Розглядаючи нинішню ситуацію, можна стверджувати, що у всіх сферах освіти практично відсутні педагогічні і психологічні знання, за винятком педагогічних факультетів і факультетів фахової освіти. Ті студенти, що бажають стати викладачем, можуть обрати такі студії (курси) як факультативні протягом 4-5 років, але за короткий час навчання (наприклад, на факультетах природничих наук - це мінімум відсотків усього часу освіти). Існує надія, що після 50-ти літньої перерви знову будуть працювати педагогічні семінари з єдиним змістом, який можна вільно вибрати в останні 2 роки навчання у вищому навчальному закладі. Так, студенти різних спеціальностей (наприклад, консерваторія і Театральний інститут) разом можуть відвідувати педагогічні семінари та інші викладацькі програми і слухати таких професорів, що вважаються видатними фахівцями у теорії педагогіки і методології педагогічних досліджень. Так, можна сподіватися й на те, що освіта і сертифікат, що отримують студенти, створюють належну основу до викладацької роботи в школі.

Для ефективної реалізації цих принципів, треба змінити робочий стиль кафедр і факультетів, а також світогляд професорів, викладачів вищих навчальних закладів і студентів.

Реалії сьогодення Румунії дають підстави стверджувати, що розвиток спостерігається на усіх рівнях освітнього і виховного простору з середини 90-

их років. Як результат намірів центральних і місцевих професійних кіл навчальні заклади (інститути й університети) впровадили тести для оцінки здібностей, намагаються поліпшити підготовку майбутніх викладачів і готуються до всебічної психолого-педагогічно освіти. Створюються нові критерії, щоб освітня діяльність могла глобально виправитися, і викладацька професія стала перспективною для молоді.

Провідні фахівці вважають, що надалі для педагогічної освіти саме головне – це провести «репланівку» цілей, змістів, методів, семінарів, іспитів та інших різних проблем педагогічної роботи, адже ця робота ґрунтується на постійній самоосвіті [1, с. 86]. Завдання нових програм - це у першу чергу, допомога студентам у навчанні, що виявляється й у здобутті здатності до саморефлексії, у в підвищенні дидактичної культури студентів.

Таким чином, діяльність педагогічних інститутів орієнтована на забезпечення самостійної роботи і самоосвіти, як на основну умову стабільності особистості майбутнього викладача. Представники румунської педагогічної освіти сподіваються на те, що новий «Закон про освіту» правильно направить розвиток системи народної освіти, що буде сучасною, флексібільною і відкритою для змін і руху, з огляду на поліпшення соціального, професійного і грошового положення викладачів.

Розглянемо як приклад зміст педагогічного навчання в університеті міста Надьбанья. Педагогічне і психологічне навчання педагогічної майстерності у румунської педагогічної освіти займає невелику кількість часу і забезпечується кафедрами педагогіки і психології, що працюють в університеті міста Надьбанья. Педагогічні курси включають 56 годин лекцій і 28 годин, що відведені на семінарські заняття, які можна проводити на різних курсах. Головна мета - освоєння студентами теоретичних основ процесу виховання, що разом із психолого-педагогічними науками сприяє комплексній підготовці до педагогічної майстерності У цьому контексті використані стратегії освіти служать розробці такого типу творчого мислення, що разом з освоєнням ефективних викладацьких методів, сприяє оволодінню професією учителя.

Зміст педагогічних курсів

Програма, що виконана протягом 2 семестрів містить 4 розділи педагогіки, а саме: основи педагогіки, дидактику, теорію виховання, виховні заклади. Кожен розділ містить у собі 15 глав, тобто 24 лекції (з яких на чотири відведено по 4 години). Схематична тематика курсу представлена нижче.

Розділ I. Основи педагогіки

Глава I. Об'єкт педагогіки.

1. Основні поняття. Педагогіка як наука.

2. Виховання. Спеціальні цілі виховання

Глава II. Досягнення педагогіки

3. Історія педагогіки і педагогічні дослідження.

Глава III. Генетика - оточення-виховання

4. Фактори людського розвитку

Глава IV. Ідеали виховання

5. Кордони виховання. Компоненти особистості.

Глава V. Інтелектуальне виховання

6-7. Поняття, завдання, зміст інтелектуального виховання і загальна освіченість

Розділ II. Дидактика

Глава VI. Процес навчання

8. Основні поняття.

9. Принципи навчання

Глава VII: Зміст навчання

10. Зміст навчання.

11-12. Методи навчання

13. Оцінки у навчанні

14. Засоби навчання

Глава VIII. Організаційні форми.

15. Модернізація уроку. Дизайн уроку

16. Інші організаційні форми уроку

17. Підготовка викладача до уроку

Розділ III. Теорії виховання.

Глава IX: Формування особистості.

18. Поняття морального виховання. Гуманізм і виховання.

19-20. Стратегії, методи і принципи виховання.

Глава X: Зміст морального виховання.

21. Патріотизм, колективне життя, дисципліна, трудове виховання.

Глава XI: Завдання класного керівника.

22. Роль класного керівника у формуванні колективу.

23. Урок класного керівника: зміст, стратегії.

Розділ IV. Виховні заклади.

Глава XII. Школа і родина.

24. Роль класного керівника в співробітництві школи і родини

Глава XIII. Організація школи.

25. Керівництво школою, директорство.

Глава XIV. Система освіти.

26-27. Система освіти у Румунії. Реформа румунської освіти

28. Результати

Теми семінарських занять (по 2 години)

1) Базові поняття педагогіки.

2) Перманентне виховання. Виховання та самовиховання. Загальна та національна характеристика виховання.

3) Креативність – важлива риса людини нашого часу.

- 4) Методи і техніки інтелектуальної роботи.
- 5) Групи учнів.
- 6) Естетичне і фізичне виховання.
- 7) Зв'язок викладачів і учнів та двосторонній процес навчання.
- 8) Зміст процесу навчання. Шкільні документи.
- 9) Традиційні і сучасні методи навчання (порівняльний аналіз).
- 10) Роль технічних засобів у модернізації освіти.
- 11) Система оцінок.
- 12) Планування навчального матеріалу.
- 13) Використання комп'ютерів у школі.
- 14) Оцінювання роботи на семінарському занятті.

Наведемо ще один приклад досвіду педагогічного навчання в Університеті Бабаш Боян у місті Клуж-Напока. Дослідження вищезазначеної практики педагогічної освіти університету в Надьбаньє змусило нас розглядати й інші університети, щоб показати успішний приклад освіти, усупереч румунським умовам. Грунтуючись на узагальненні педагогічної літератури, присвяченої процесу навчання інституту університету Бабеш Боян, ми можемо стверджувати, що принцип їхньої програми - оволодіння комплексними педагогічними знаннями. При активній участі студентів відбувається засвоєння змісту педагогічних дисциплін з метою придбання достатніх теоретичних знань для майбутньої ефективної шкільної практики. Виходячи з теоретичного обґрунтування педагогічної роботи, головним критерієм вважається точка зору філософії виховання, психології виховання, що визначає педагогічні компетенції майбутнього фахівця.

Вищезазначена програма гармонізувала ознайомлення з явищами педагогічної реальності, розвиток чутливості на основі самосвідомості, соціалізації до професії, формування педагогічних здібностей і самовиконання з професійної точки зору. Вважається, що через освоєння елементів педагогічної майстерності, студенти одержують можливість для вироблення індивідуальної концепції і стилю виховання, усупереч малій кількості годин.

Педагогічний курс містить 7 тематичних розділів (у відмінності від вище показаних 4-х), у рамках яких говориться про 174 головні проблеми, за 56 контактних уроків. Новими є наступні тематичні розділи, педагогічна соціальна психологія, педагогічне дослідження, дефектологія й історія виховання. Три теми в клужському університеті («Шкільна організація освітнього процесу», «Засоби навчання», «Загальні питання педагогічного дослідження») вивчаються студентами індивідуально. Студентам даються обов'язкові і пропонувані книги. Теми семінарів, як і в університеті в місті Надьбаньє, пов'язані з педагогічною діяльністю і реальними шкільними процесами. Перед румунським педагогічною освітою відкриваю дуже широкі перспективи. За результатами нашого дослідження можна стверджувати, що: вище названі

теми і невелика кількість часу – дуже схожі на практику здійснення вітчизняної педагогічної освіти на початку 90-их років ХХ століття, але деякі тенденції подібної практики зберігаються і у наш час.

Майбутні викладачі тільки схематично знайомляться з темами шкільного навчання і виховання, допомогою у навчанні, цінностями виховання. Провідні поняття, категорії, міжособистісні зв'язки, механізми шкільної освіти згадуються у рамках лекцій, хоча тільки теоретично. Семінарські заняття дають можливість студентам сформулювати власну думку і провести аналіз фактів. Зі шкільною роботою студенти знайомляться в рамках - звичайно самостійно організованою практикою, тобто відвідування уроків. Вивчення методології надає першу дійсну можливість студентам для обмірковування свого власного рішення про майбутню професію.

Викладачі, представники педагогічних і психологічних факультетів сподіваються на краще засвоєння елементів педагогічної майстерності, освітніх умов, оптимізацію тимчасових рамок у випадку національного укріплення європейських тенденцій.

Література

1. Венгер Дьордь Педагогическое образование. – Ровно: Издательство: Международнй экономико-гуманитарный университет им. академика Степана Дем'янчука, 2007.– 220 с.

I.B. Секрет

ЕПІСТЕМОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЗНАННЯ ЯК СУБ'ЄКТИВНОГО УТВОРЕННЯ

В статье рассматриваются эпистемологические предпосылки изучения знания как субъективного образования с позиции отечественных и зарубежных исследователей. Дается определение эпистемологии с точки зрения исторического развития философской мысли, а также как субъективной формы существования знания и осуществления процессов познания. Рассматриваются основные направления зарубежных эпистемологических исследований.

The article concerns the epistemological study of knowledge as the subjective unity viewed by native and abroad investigations. The epistemology as a branch of as well as the manifestation of subjective form of knowledge and knowing are under discussion. Main directions of the abroad epistemological studies are analyzed.

Бурхливий соціально-економічний та політичний розвиток українського суспільства, всесвітні інтеграційні процеси, все ширше впровадження в життя інформаційних технологій не може не супроводжуватись кардиналь-